

Gminny program wspierania rodziny na lata 2018-2020

1. Wstęp

Każde dziecko do prawidłowego rozwoju potrzebuje rodziny, która otacza je miłością, zapewnia poczucie bezpieczeństwa i zaspakaja jego potrzeby. Z punktu widzenia potrzeb dziecka, rodzina jest podstawowym środowiskiem zapewnienia bezpieczeństwa emocjonalnego, jest naturalnym środowiskiem wychowawczym, w którym główny element stanowią interakcje zachodzące między jej członkami. Rodzina w sposób świadomy i nieświadomy oddziałuje na osobowość dziecka, przekazuje mu swój system wartości, tradycje, poglądy, ukierunkowuje jego aktywność i postępowanie na całe życie. Rodzina jest najbardziej stabilnym punktem odniesienia w doświadczeniu dziecka. Pomyślny rozwój dziecka jest możliwy w prawidłowo funkcjonującej rodzinie. W przypadku jakiegokolwiek dysfunkcjonalności rodziny dziecko ma prawo do specjalnej ochrony i pomocy państwa. Wszelkie działania służb i instytucji pracujących na rzecz dobra dziecka i rodziny powinny być zintegrowane i uwzględniać prawo do zachowania tożsamości dziecka i jego prawa do utrzymania kontaktów z rodzicami.

Gminny program wspierania rodziny na lata 2018-2020, w gminie Karsin opracowano w oparciu o art. 176 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2018r. poz. 998)

Gminny program wspierania rodziny na lata 2018-2020 stanowi samodzielny program, służący wspieraniu rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Celem gminnego programu wspierania rodziny na lata 2018-2020 jest dobro dzieci potrzebujących szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych i środowiska rodzinnego, służące harmonijnemu rozwojowi i samodzielności życiowej, zapewniające ochronę praw i wolności oraz dobro rodziny, będącej podstawową komórką społeczną i naturalnym środowiskiem rozwoju i dobra wszystkich jej członków.

2. Zadania gminy w zakresie wspierania rodziny.

- 2.1 Wspieranie rodziny naturalnej w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.
- 2.2 Praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

3. Charakterystyka programu wspierania rodziny.

- 3.1 Uwarunkowania mającej wpływ na sytuację dzieci w rodzinach.

Rodzina jest pierwszym naturalnym środowiskiem wychowawczym i podstawową grupą społeczną, w której wychowuje i usamodzielnia się dziecko. Skuteczna realizacja

funkcji opiekuńczo-wychowawczych zabezpiecza prawidłowy rozwój dziecka w wymiarze biologicznym i emocjonalnym, co stanowi o jej wyższości nad innymi grupami społecznymi.

Natomiast bezradność w zakresie opieki i wychowania, a także inne zaburzenia systemu rodzinnego wpływają negatywnie na rozwój dziecka, nie zapewniają ochrony i gwarancji praw i wolności, w tym do wychowania w rodzinie naturalnej.

Dlatego niekorzystne zjawiska dziejące się w rodzinie wymagają wspierania poprzez zaspakajanie potrzeb indywidualnych i rodzinnych oraz systematycznego rozwiązywania problemów, służące odbudowywaniu i podtrzymywaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych, wśród rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

3.2 Diagnoza sytuacji dziecka i rodziny w gminie.

Diagnozę problemów społecznych opracowano na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz w oparciu o informacje uzyskane od podmiotów zawodowo lub społecznie zajmujących się problematyką dziecka i rodziny.

Dzieci i młodzież objęte są opieką dydaktyczno-wychowawczą w Szkole Podstawowej w Osowie z przedszkolem i punktem przedszkolnym, Szkole Podstawowej w Karsinie, Szkole Podstawowej w Wielu, Publicznym Przedszkolu z punktem przedszkolnym w Karsinie oraz Publicznym Przedszkolu z punktem przedszkolnym w Wielu.

Według danych z września 2017 roku pod opieką placówek oświatowo-wychowawczych pozostaje: 133 dzieci w przedszkolu, 15 dzieci w zerówce, 81 punktach przedszkolnych, 466 dzieci uczących się w dwóch szkołach podstawowych, 154 młodzieży uczącej się w dwóch klasach gimnazjalnych

Potrzeby zdrowotne dzieci i rodzin zabezpieczają dwie placówki ochrony zdrowia: Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Przychodnia” w Karsinie i Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Słoneczny”. Obie placówki prowadzą również działalność profilaktyczną z zakresu ochrony zdrowia.

O bezpieczeństwo dzieci i rodzin dba Komisariat Policji, patroluje miejsca zagrożone, reaguje na wszelkie wykroczenia i zagrożenia. Prowadzi też działania profilaktyczne mające na celu zwiększenie bezpieczeństwa rodzin na terenie gminy.

W przypadkach poważnych zaniedbań wobec rodzin orzekana jest kuratela, według danych Sądu Rodzinnego na terenie gminy jest 5 rodzin, które z powodu niewydolności opiekuńczej i wychowawczej mają orzeczonego nadzór kuratora społecznego.

Natomiast dzieci i młodzież pozbawiona opieki rodzicielskiej korzystają z opieki zastępczej. Obecnie w placówkach opiekuńczo-wychowawczych z terenu gminy umieszczonych jest 4 dzieci natomiast w rodzinach zastępczych spokrewnionych przebywa 3 dzieci i młodzieży.

Pomoc społeczną na rzecz ochrony i wspierania oraz wzmacniania pozycji dziecka i rodziny świadczy Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Dzieci i rodzina, będące w trudnym położeniu socjalnym korzystają z systemowej i kompleksowej pomocy, ukierunkowanej na wspieranie w zagrożeniach, profilaktykę i poradnictwo.

Analiza zbioru danych uzyskanych w toku bieżącej działalności ośrodka pomocy społecznej wskazuje, że rodziny stanowią znaczną część klientów ośrodka pomocy

społecznej, w tym w szczególności rodziny wielodzietne i niepełne, doznające trudności opiekuńczo-wychowawczych i w sprawach prowadzenia gospodarstwa domowego oraz innych problemach systemu rodzinnego.

Tabela Nr 1 Struktura rodzin wychowujących dzieci i objętych pomocą społeczną:

WYSZCZEGÓLNIENIE	Rok 2017	
	LICZBA RODZIN	LICZBA OSÓB W RODZINACH
RODZINY OGÓŁEM	372	1257
w tym rodziny z dziećmi ogółem	161	726
o liczbie dzieci:		
1	26	80
2	60	246
3	56	274
4	11	64
5	5	35
6	1	8
7 i więcej	2	19
RODZINY NIEPEŁNE OGÓŁEM	31	102
o liczbie dzieci:		
1	11	24
2	12	38
3	2	8
4 i więcej	6	32

Tabela Nr 2 Powody przyznania pomocy społecznej rodzinom wychowującym dzieci:

Powód trudnej sytuacji życiowej	Rok 2017	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	197	690
Sieroctwo	0	0
Potrzeba ochrony macierzyństwa	91	493
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, w tym:	14	40
- rodziny niepełne	13	37
- rodziny wielodzietne	0	0
Przemoc w rodzinie	2	4
Alkoholizm	10	26
Narkomania	0	0
Sytuacja kryzysowa	0	0

4. Gminny program wspierania rodziny.

4.1 Strategia działania gminnego programu wspierania rodziny:

- 1) pracę z rodziną przeżywającą trudności w wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych organizuje i realizuje w gminie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
- 2) obszar działania programu obejmować będzie rodziny o których mowa art. 5, ust. 1, pkt 1, 2, 3 a-b, 4 a-b, ust. 2 i ust. 3 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2011r. Nr 149 poz. 887 z późn.zm.) zamieszkałe na terenie gminy Karsin,
- 3) praca z rodziną prowadzona będzie także w przypadku czasowego umieszczenia dziecka poza rodziną,
- 4) gminny program wspierania rodziny przeżywającej trudności wyrażać się będzie poprzez zespół planowych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych,
- 5) wspieranie rodziny prowadzone będzie za jej zgodą i aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego, zgodnie z zasadą pomocniczości,
- 6) wspieranie rodziny prowadzone będzie w zakresie pracy z rodziną oraz pomocy i opieki, w formie: konsultacji i poradnictwa oraz pomocy prawnej, zwłaszcza w zakresie prawa rodzinnego.

4.2 Założenia gminnego programu wspierania rodziny:

4.2.1 Cel główny, strategiczny:

Skuteczna ochrona dziecka i rodziny poprzez kreowanie funkcjonalnego i zintegrowanego systemu wsparcia rodziny naturalnej oraz organizowania pracy z rodziną przeżywającą trudności w wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

4.2.1.1 Cele operacyjne:

- 1) opracowanie i realizacja gminnego programu wsparcia dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych,
- 2) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem i rodziną w zakresie pracy z rodziną,
- 3) dążenie do wychowania w rodzinie, a w razie konieczności wychowywania dziecka poza rodziną, w rodzinnych formach pieczy zastępczej, służącej dobru dziecka.

4.2.1.2 Działania:

- 1) diagnozowanie i analiza sytuacji dziecka i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie,
- 2) wzmocnienie roli i funkcji rodziny oraz rozwijanie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny służące stabilności środowiska wychowawczego,
- 3) podnoszenie świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny,
- 4) świadczenie pomocy w zakresie integracji i reintegracji rodziny,
- 5) przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodziny,
- 6) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa.
- 7) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków dla działania rodzin wspierających.
- 8) organizowanie zespołów interdyscyplinarnych wspierających rozwiązywanie problemów na rzecz dobra dziecka i rodziny,
- 9) tworzenie form wsparcia dziennego dla dzieci,
- 10) systematyczne analizowanie i monitoring gminnego programu wspierania rodziny.

5. Zasoby niezbędne do uzyskania założonych celów.

- 1) program finansowany jest z środków własnych gminy
- 2) koordynatorem programu wspierania rodziny w zakresie administrowania i zarządzania zasobami ludzkimi i finansowymi oraz koordynacji działań i współpracy będzie kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej,
- 3) zadania merytoryczne wykona zespół pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, przy współpracy ze szkołami i przedszkolami działającymi na terenie gminy oraz innymi podmiotami zawodowo lub społecznie zajmującymi się problematyką dziecka i rodziny,
- 4) zaplecze techniczne stanowić będą pomieszczenia Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, wyposażone w podstawowy sprzęt biurowy i elektroniczny, z dostępem do Internetu.

6. Harmonogram realizacji programu wspierania rodziny.

Gminny Program wspierania rodziny realizowany będzie w latach 2018-2020.

Cele i działania operacyjne realizowane będą w czasie ciągłym, przewidzianym dla realizacji przedsięwzięć określonych w ustalonym cyklu realizacji programu wspierania rodziny.

7. Monitoring realizacji programu wspierania rodziny.

- 1) realizacja programu wspierania rodziny będzie monitorowana dla oceny założonych celów programu oraz przewidywanych rezultatów, a także działań skierowanych na rzecz beneficjentów oraz skuteczności środków i narzędzi,
- 2) podstawę monitoringu stanowić będzie zbiór i analiza danych statystycznych ilościowych i jakościowych,

Kierownik Gminnego Ośrodka
Pomocy Społecznej w Karsinie

Magdalena Jereczek